1

॥ व्याघ्रेश्वरमाहात्म्यप्रारंभः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशिवाय नमः ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ भूयोपि सर्वपापानां शुद्धिहेतुं समासतः ॥ श्रवणं त्वामितः प्राप्तो व
दि ऽः कृतम् ॥१॥ पप्रच्छ सौ महादेवं सर्वशंकरशंकरम् ॥ अपपच्छ त्वं सर्वलोकानां हिताय देव महेश्वर ॥२॥ भगवन्देवदेवेश
गरतारक ॥ अधुनान्यत्पापानां शुद्धिहेतुं च यत्प्रभो ॥३॥ इति पृष्टः शिवः शंभुः सर्वलोकनमस्कृतः ॥ हिताय सर्वलोका
नां करुणावशात् ॥४॥ ईश्वर उवाच ॥ रहस्यं गुह्यतमं देवि समासेन महेश्वरि ॥ वदामि संग्रहेणाहं सर्ववेदान्तरक्षितम् ॥५॥
॥१॥ पञ्चक्रोशितिस्थानं सर्वपापविशोधकम् ॥ स्थानमस्ति महादेवि मम संधारकं परम् ॥६॥ तत्रैव लोकप्रमाणस्य जन्तोरज्ञान
नम् ॥ उपदिशामि तारकं ब्रह्म नूनं व्याख्यास्यामि वरानने ॥७॥ यत्र साक्षादहं नित्यं लयाय सन्निहितः सदा ॥ नित्यं यत्र स्मरणात्प्रातः
न स्पृशति पातकम् ॥८॥ यत्र स्नानात्तु गंगायां नरः पापैः प्रमुच्यते ॥ यमुद्दिश्य महापापाश्च्छिन्नतामतिवाञ्छया ॥९॥ स्नातानां
पापपापाविनिर्मुक्तश्च नित्यं सुलोचने ॥ यत्र मामाराध्य मुच्यन्ते नराः संसारसागरात् ॥१०॥ यत्र साक्षात् महाविष्णुर्विदित्वा वै मं
मुदा ॥ आत्मानमाराध्य सुप्रीतः सदा कमलया सह ॥११॥ यस्य साक्षात्स्वयं ब्रह्मा विदित्वा वै भवं मुदा ॥ आत्मानमाराध्य सुप्रीतः सास्वत्या

द्मपुराण

ष्टुं व्यासः सम्भ्रान्तीसुतः ॥ २८ ॥ तत्तापपरमं घोरं बहुकालं तपः प्रिये ॥ यत्रमे नर्त्तनं द्रष्टुं कल्पसूत्रप्रवर्त्तकाः ॥ २९ ॥ तेपि तेने नद्र
पः प्रिये ॥ यत्रमे नर्त्तनं द्रष्टुं धर्मशास्त्रप्रवर्त्तकाः ॥ ३० ॥ तेपि नर्त्तनं द्रष्टुं बहुकालं तपः प्रिये ॥ यत्रमे नर्त्तनं द्रष्टुं देवा, यागादय.
३१ ॥ तत्तापनर्त्तनं द्रष्टुं व्याघ्रपादो महामुनिः ॥ पतञ्जलिसमाख्यमुपन्नगः पवनाशनः ॥ ३२ ॥ गरुडश्च वृषभश्चैव तेपाते परमं
यत्रमासमद्रे सोढ्वन्न त्यन्त्यन्तु दिने दिने ॥ ३३ ॥ इत्युक्ति सफलं तेषां जन्मभासेन केवलम् ॥ यत्रमासमद्रे सौवस्नं त्यन्ति वा दिने दिने
मासमात्रं तु तत्रैस्थानयान्ति निरञ्जनाः ॥ यत्रभिक्षाप्रदानं ये मासं कुर्वन्ति ते नराः ॥ ३५ ॥ इहलोके सुसंपन्नाः प्रयान्ति पर
॥ २ ॥ शालेसमायविनीताय दत्त्वा यत्र धनं मुदा ॥ ३६ ॥ इहलोके सुखीभूत्वा प्रेत्यानन्त्याय कल्पते ॥ यत्तये ब्रह्मनिष्ठाय यत्र भिक्षा
नः ॥ ३७ ॥ सार्वभौमत्वमाप्नोति सुखमत्यन्तमश्नुते ॥ यत्तये ब्रह्मनिष्ठाय दत्त्वानुमठिकां शुभाम् ॥ ३८ ॥ यत्र मासमाचराचा
तुष्याश्च सुमध्यमे ॥ यत्र पश्यन्ति ये मर्त्याः कल्पान्तं मम चोत्सवम् ॥ ३९ ॥ एकं वा परमप्रीत्या ते यान्ति परमां गतिम् ॥ यत्र
मर्षेर्नतु विष्णुवायनयोरपि ॥ ४० ॥ वा पसूर्ये स्थिते सोढ्ने नक्षत्रे चैव पर्वणि ॥ कृष्णाष्टम्यां व्यतीपाते ग्रहणे सोमसूर्ययोः
॥ ४१ ॥ शिवगंगाह्वये तीर्थे नष्टनाके तु वसन्निधौ ॥ स्नात्वा दत्त्वा यथाशक्ति धनं वा धान्यमेव वा ॥ ४२ ॥ प्रदक्षिणं यात्रा

मा॰ म॰

सनातनः ॥१२॥ यस्य साक्षान्महात्मानः प्राच्यासर्वामरैः स॥१३॥ विदित्वा वै मयं तस्तेपि सदाचारपूर्वकैः ॥१३॥ धर्मशास्त्रप्रणेतारः सर्वशास्त्रप्रव
र्तकाः ॥ वेदान्तानां प्रणेतारः शिष्यास्तेषां न येऽन्य च ॥१४॥ अनलेनाक्षिवेनाय यत्र प्रविश्य च महर्षयः ॥ भस्मीभूतिलत सर्वाङ्गा विप्रेन्द्राः कि
जिताः ॥१५॥ शिखायां वा केशयोः करोष्ठ हस्ते यज्ञोपवीतके ॥ सततं ध्यानजाग्रताः सम्यग्दर्शनतत्पराः ॥१६॥ साक्षाद्विश्वेश्वरं
प्रपूज्य परमेश्वरम् ॥ कुलार्थी अभवस्तद्वि सर्वपापविशोधकम् ॥१७॥ अन्यच्चास्ति महास्थानं सर्वपापविशोधकम् ॥ श्री
रूपं नाम सर्वदेवनमस्कृतम् ॥१८॥ मयैव मनसा पूर्वं निर्मितं मम सुप्रियम् ॥ दर्शनादेव जन्तूनां केवलं मुक्तिमुक्तिद
यत्र मे परमानन्दनर्तनं सर्वशोभनम् ॥ यत्र मे नर्तनं द्रष्टुं विष्णुर्विश्वजगन्मयः ॥२०॥ तताप परमं घोरं तपः संवत्सरं न या
नर्तनं द्रष्टुं ब्रह्मा लोकपितामहः ॥२१॥ तेताप परमं घोरं तपः संवत्सरद्वयम् ॥ यत्र मे नर्तनं द्रष्टुं सहस्राक्षः शचीपतिः ॥२२॥
परमं घोरं तपः संवत्सरत्रयम् ॥ यत्र मे नर्तनं द्रष्टुं देवाः सर्वे सुमध्यमे ॥२३॥ तेपिरे परमं घोरं तपः संवत्सराष्टकम् ॥ यत्र मे नर्तनं
भास्करा द्वादशाधिके ॥२४॥ तेपिरे नर्तनं द्रष्टुं बहुकालं तपः प्रिये ॥ यत्र मे नर्तनं द्रष्टुं वसवः सत्यवादिनः ॥२५॥ तेपिरे नर्तनं
बहुकालमतन्द्रिताः ॥ यत्र मे नर्तनं द्रष्टुं सिद्धचारणपूर्वकाः ॥२६॥ तेपिरे नर्तनं द्रष्टुं बहुकालमनि प्रिया प्रीतः संमेला

...न्तं ...पि प्रिये । प्रणम्य दण्डवद्भूमौ विलोकयति प्रियेशानु ॥८३॥ सर्वपापविनिर्मुक्तः संसारं तरति त्यकम् ॥ अनेन सदृ
...स्ति स्थानं पापविशोधनम् ॥८४॥ अतः सर्वं परित्यज्य स्थाने मेतत्समाश्रयेत् । श्रीभगवानुवाच । इत्येवमुक्त्वा
...वान शेषसुरनायकः ॥८५॥ न नेतत्परमं भावं स्वकं संचिन्तयन्मुदा । इष्टुर्नर्तनमीशस्य शिवा सकलनायिका ॥
॥८६॥ ...कारपरमप्रीत्या करतालंसुमङ्गलम् ॥ नृत्यमानं महादेवं शिवान्तं मखिलेश्वरीम् ॥८७॥ नित्यं ध्यायन्ति ये मर्त्या
...ते उग्रनात्र संशयः । सुदूरमपि गन्तव्यं प्रयत्नेनापि मानवैः ॥८८॥ नृत्यमानं महादेवं ते उग्रनात्र संशयः ॥ श्रीमदम्बरम
...ध्ये नृत्यन्तं परमेश्वरम् ॥८९॥ ब्रह्मपापरिपश्यन्ति ते उग्रनात्र संशयः ॥ सुदूरमपि गन्तव्यं प्रयत्ने न[illegible] मानवैः
॥९०॥ श्रीमद्व्याघ्रपुरं तत्र सदा नृत्यति हीश्वरः ॥९१॥ इति श्रीमत्स्कान्दपुराणे सौरसंहितायां षष्ठोध्यायः ॥

3

4

॥ व्याघ्रेश्वरमाहात्म्यसमाप्तम् ॥